

het zien van die litteekens — ter terechtzitting — nog versterkt ben in mijn overtuiging, dat de man aan pokken (of gewijzigde pokken) heeft geleden, spreekt van zelf". Volgens Uw verklaring naamt gij waar litteekens over het geheele lichaam verspreid, zoodat het vast staat enz., volgens uw schrijven in dit Tijdschrift „z. g. n. litteekens, waarvan niemand met zekerheid kan voorspellen hoeveel weer zullen verdwijnen". Een paar niet verdwenen z. g. n. litteekens versterken U als vanzelfsprekend in uw overtuiging enz. Heeft U dan bij uw eerst onderzoek gedacht, dat er zelfs niet zoo'n paar litteekens zouden overblijven van die 50 tot 200 z. g. n. litteekens alstoen door U gezien?

Ten slotte, collega HALBERTSMA, waar gij ter terechtzitting evenals wij de overtuiging moet gekregen hebben, dat collega VAN PRAAG zijn patiënt nauwkeurig heeft nagegaan en zijn diagnose heeft gesteld volstrekt niet op losse gronden, waar gij ter terechtzitting het woord litteeken in uw verklaring reeds terugbracht tot kenteekenen, dus daarmee in elk geval te kennen geeft, dat deze niet juist gesteld was, spijt het mij, dat gij, door te schrijven, mij gedwongen hebt mijn stilzwijgen over uw verklaring te verbreken.

Rotterdam, 11 Mei 1903.

S. A. VAN LEER.

Rotterdam, 29 April 1903.

Geachte Redactie!

In n° 17, blz. 976 van het *Tijdschrift* komt in het vonnis van den kantonrechter, in zake de aanklacht tegen een collega ingebracht wegens het niet aangeven van een geval van pokken, de volgende zinsnede voor: „dat hij (Dr. SCHREVE) namens Dr. DE LANGE een pokkenlijder in het Ziekenhuis heeft opgenomen en behandeld, die later bleek te lijden aan mazelen".

Dit is een fout; deze lijder was door een andere collega naar het Ziekenhuis verwezen

Daar ik echter tot nog toe geen zwaarigheid heb ondervonden in het onderscheiden van pokken en mazelen, zou ik deze rectificatie gaarne zoo mogelijk in Uw eerstvolgend nummer opgenomen zien.

Hoogachtend,

Uw dw. dr.

Dr. W. DE LANGE.

Rotterdam, 6 Mei 1903.

Geachte Redactie!

Nimmer heb ik beweerd, dat door Dr. W. DE LANGE een poklijder ter opname naar het Ziekenhuis werd verwezen, waar bij nadere observatie bleek, dat deze lijdende was aan mazelen.

Eens werd door mij, met collega S. VAN LEER, een geval waargenomen, waar prodromale en initiale verschijnselen van pokken aanwezig waren, en na een paar dagen aan de diagnose *morbilli* niet kon getwijfeld worden.

De inhoud van het officieele vonnis is mij onbekend. Stenographisch ver-

slag is er niet gehouden. Vragen en antwoorden, uitsluitend over medische onderwerpen, zijn door leeken op schrift gebracht.

Gaarne collegialiter,

Uw Dw.

SCHREVE.

IETS OVER DE VOORSTELLEN OLDAMBT.

Naar aanleiding van de drie bekende voorstellen wensch ik nog het een en ander op te merken.

Het komt mij voor, dat indien er op die voorstellen wordt ingegaan men geen stap verder zal komen.

Wat het eerste voorstel betreft weet de regeering minstens even goed als ieder medicus, dat er aan de [ziekenverpleging op het platteland en in de meeste kleine steden wel het een en ander mankeert; dit nog eens bij monde van het hoofdbestuur ter kennis van de regeering te brengen kan geheel overbodig geacht worden. Dat het een ideale toestand zou zijn wanneer overal behoorlijke gelegenheid tot ziekenhuis-verpleging bestond waarvan goed gebruik gemaakt werd is een waarheid als een blok; dat wij van dit ideaal nog ver verwijderd zijn en zullen blijven is waarschijnlijk even waar, getuige de antipathie tegen ziekeninrichtingen, die nog allerwege valt waar te nemen. In elk geval is het zeker, dat de indiening van dit voorstel als zoodanig niets zal uitrichten en daarom alleen als overbodig kan beschouwd worden.

Ook wat betreft het tweede voorstel kunnen wij gerust en veilig aannemen, dat de regeering het volmaakt met het voorstel eens is, en het hoofdbestuur zich de moeite niet behoeft te geven, dit nog eens ter kennis van de regeering te brengen. Ik geloof zelfs, dat indien het hoofdbestuur in dien geest handelde, zij door het geven van ongevraagd advies haar doel wel eenigszins zou voorbij streven, temeer daar bedoelde toestanden niet zoo maar in eens weg zijn te ruimen, en het niet op den weg der Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst ligt zich op het oogenblik hiermede in te laten.

Doch er is nog iets; er zijn in ons land nog meer menschen behalve de medici wien het algemeen belang ter harte behoort te gaan. Wij hebben nog gemeentebesturen, provincie besturen, een volksvertegenwoordiging, kortom een voldoende aantal bekwame en achtenswaardige staatsburgers, die allen een zeer groot deel van de verantwoordelijkheid voor de volksgezondheid dragen, een veel grooter deel dan al de artsen tezamen. Zoude het misschien niet meer passend zijn wanneer van de zijde waar de meeste verantwoording berust ook hoofdzakelijk het initiatief uitging. De houding van den medischen stand die onderdanig en meestal tevergeefs om dingen smeekt het algemeen belang rakende, is die wel de juiste? Sommigen beweren, dat het de plicht van de Maatschappij is volgens art. 2c der statuten alles te doen wat gedaan kan worden, als is het te verwachten succes nihil; zij zeggen frappez, frappez toujours; doch jaar in jaar uit aan de regeering te gaan vertellen, dat ziekenhuisverpleging beter is dan verpleging in een stroohut, of dat goed drinkwater beter voor de gezondheid is dan slecht